

i Bøde til Statskassen, fordi han havde taget sin Dreng bort fra den Bondemand, som havde slaaet Drengen. Det viste sig, at den Dreng var skruføløs, at rundt omkring paa Fødderne og Benene fandtes der store skruføløse Saar, og han blev umiddelbart derefter anbragt paa Sanatoriet, den lille Knægt kunde ikke taale at gaa i Marken, og da han vægrede sig derved, da han ikke kunde det, og de saa slog ham — det var for Resten Karlen, som slog ham værst —, saa løb han derfra, og hans Fader beholdt ham. Da Husbonden vægrede sig ved at erklære, at han ikke fremtidig vilde slaa ham, beholdt Faderen Drengen, men saa anlagde Husbonden Sag og fik Faderen dømt til en Bøde paa 30 Kr. og en Erstatning til sig selv. Saaledes er endnu den Dag i Dag Loven. Derfor er det ikke saa underligt, at Enken vægrede sig ved at tage sin Dreng hjem. Vi maa skabe Ret for alle disse Kvinder. Enhver Moder har den samme Ret. Hvad min Hustru forlanger for sig, den Kærlighed og Deltagelse, hun har for sine Børn, den samme Kærlighed og Deltagelse har enhver god Kvinde og Moder her i Danmark Ret til at kræve for sine Børn, og vi maa give enhver Moder Ret til at beholde sine Børn, saaledes at hun ikke er tvungen til at sende dem ud, før de kunne arbejde, og lade dem slide og slæbe som nogle smaa hvide Slaver. Thi det skulle vi vide, at naar vi her i dette Land gennem Pressen meget ofte tale om, hvorledes f. Eks. Polakkerne blive behandlede, og hvilken Arbejdstid de have, saa siger jeg Dem, at der er Børn i Danmark paa 10, 11, 12 Aar, som have en lige saa lang Arbejdstid som Polakkerne eller længere. Selve Staten gaar i Spidsen for denne Overanstrengelse. Paa en af vore Opdragelsesanstalter have gennem Aarene 8—9—10 Aars Børn været purrede op Kl. 3½ om Morgenen og maattet gaa paa Arbejde Kl. 4 og maattet slide i 4 Timer, før de gik i Skolen Kl. 8. Endnu den Dag i Dag er det Tilfældet. Det er ikke muligt, siger jeg, at faa de paagældende Myndigheder til at gøre deres Pligt. Men naar selve Staten gaar i Spidsen, naar selve Myndighederne taale og tie til saadant et System, kan man sige sig selv, hvorledes Børnene i mangfoldige Tilfælde blive udbyttede. Her er naturligvis mange kærlige Hænder, som tage sig af Børnene ude omkring og ikke mindst ude i Landsbyerne, fordi der kan man bedre komme omkring. Men i Byerne, i København, i Storkøbenhavn, gaa Børnene for Lud og koldt Vand, her er i

Virkeligheden ingen til at tage sig af dem. Her i denne store Verdensby bor der Børn og Enker med Børn, omkring i Baggaardene bor der Tusinder af Enker under de mest fortvivlede Forhold, saa oprørende og hjerteskrærende, at der er ingen Grænse for, hvad de Mennesker lide, og de have ingen til at udtrykke det. Selv om vor største Digter stod frem og skrev en Bog, vilde han ikke kunne give Udtryk for, hvad disse Tusinder af Kvinder og Børn lide. Jeg har i de sidste Dage haft Lejlighed til at gaa rundt omkring og tale med nogle af disse Enker. Der er selvfølgelig ikke Tid til at komme ind paa at omtale alle de enkelte Hjem, men jeg maa dog have Lov til at tage enkelte af dem ganske kort og sige: Saadan er Stillingen, er her ikke Grund til at hjælpe?

Her er en Enke; hun tjener sit og sine Børns Livsunderhold ved at rulle Cigarer. I de sidste Aar af Mandens Liv maatte hun underholde ham, han var tuberkuløs, han kunde ikke komme paa Sanatoriet. Han holdt ud i 10 Aar, i de 8 Aar maatte hun underholde ham, og da han døde, var omtrent alt paa Laanekon-toret, da var det et Hjem saa fattigt, som et Hjem nogen Sinde har været. Hun gik ikke til Fattigvæsenet, har aldrig faaet en Øre af Fattigvæsenet. Hun har nu 4 ukonfirmerede Børn. Hun har kæmpet uden at søge det offentlige, har faaet lidt Hjælp i Ny og Næ, har klarer enhver sit, men nu er hun en gammel Kvinde, hun er kun 50 Aar, men er knækket, ødelagt. Hun naar rimeligvis ikke at blive 60 Aar og faa Alderdomsunderstøttelse. Hun har slidt sig op for Samfundet og Børnene. Hvorfor skal hun gøre det? Har ikke denne Kvinde, siger jeg, samme Ret som en hvilken som helst anden Kvinde til Solskin, til Frihed, til Hvile, for at hun ikke skal blive ødelagt ved Arbejdet? Hun fik Afslag, da hun søgte Hjælp af de nævnte Institutioner, fordi der var saa mange andre, der trængte haardere end hun.

Der er en anden Enke; hun har efter 11 Aars Arbejde i Vaskeballien faaet en Hjertelammelse, hun kan ikke gaa ud og skaffe Underhold til Børnene, men disse, der ere i en Alder af 9, 11, 13 og 14 Aar, ernære hende og sig selv; hun faar ingen Fattighjælp. De have i forrige Uge slet ingen Middagsmad faaet, de faa i Ny og Næ nogle Sild, som de stege, og noget Øllebrød, det er deres Middagsmad, de have ikke Raad at købe Kød, de maa ofte nøjes med en Slat Kaffe med Margarinebrød til Middagsmad. I Birkegade Nr. 9 træffer